

ZAKLETA KAČA Z GRMEČA

Andrej Hudoklin, JK VPB Novo mesto

Ko smo se na naših raziskovanjih v vaseh pod Grmečem pogovarjali z domačini o jamah, so nas ti pogosto zvedavo povprašali, če smo že bili v jami pod Crnim vrhom, v kateri biva zakleta kača, o kateri še živi tu zanimiva pripoved.

Ljudje pravijo, da se je to zgodilo nekoč pred davnimi leti. Povsem blizu Crnega vrha je stal na skalnem grebenu velik grad. V njem je živel mogočen vladar in govori se, da je imel veliko bogastvo, polne skrinje dukatov in zlata. A kljub velikemu imetju je bil nesrečen, saj se njegova hči edinka ni hotela poročiti. V veliki žalosti in besu jo je preklel in lepa deklica se je spremenila v kačo. Grad je opustel in vsi so se ga od tedaj ogibali. V pečini pod gradom pa še danes biva zakleta kača, ki čuva bogastvo.

Kraljično lahko reši le nedolžen mladenič na svetega Jurija dan. Še pred sončnim vzhodom bi moral poljubiti nemočno kačo med oči in urok bi popustil. Kača bi se spremenila v deklico, junaku pa bi poleg roke lepe kraljične pripadel tudi skriti zaklad. Seveda so že mnogi poizkusili srečo, a brez uspeha.

Zgodba me je pritegnila, še zlasti tisti del o jami. Odločil sem se, da se povzpnem do Gradu na skalnem grebenu 1600 metrov visokega Crnega vrha, ki se je belil v daljavi nad prostranimi gozdnimi pobočji. S slabe topografske karte sem razbral, da je zaključek grebena poimenovan Grad. Kdo ve, mogoče pa je v zgodbi le kanček resnice, če ne drugega, mogoče vsaj omenjena jama.

Nekajkrat sem se s prijatelji poizkusil povzpeti na oddaljeni greben, a se mi je cilj vedno izmuznil, ker smo se izgubili v megli ali pa nas je prepodil dež in ujela noč. Nagovarjal sem tudi zgovorne domačine in lovce, a nihče se ni hotel podati na dolgo pot. Nekaj strahu in spoštovanja je bilo čutiti v njihovih odkimavanjih, mogoče tudi malce vraževernosti, zato me je vse skupaj še bolj podžigalo.

Na srečo smo se na Grmeč podali večkrat. Leta 1990 smo raziskovali na sedlu povsem pod Crnim vrhom. Seveda sem se takoj odločil, da se povzpnem na vrh in dalje po grebenu do Gradu. Z mano se je podal tudi mlajši domačin Miroslav, ki mi je ves čas tiho sledil. Svet na 1500 metrov visokem grebenu Crnega vrha je zares silovit, tista prava divjina, brez opazne prisotnosti človeka, svet, kjer gospodarijo veter, sonce, dež in sneg. Razgiban skalnat greben poraščajo mogočne bukve, smreke in javori, ki na gozdni meji prehajajo v neprehodno grmovje. Vse je en sam mogočen pragozd in postalo mi je jasno, zakaj ni hotel nihče od domačinov z mano.

Skozi goščavo in bujno zelenje sva z Miroslavom končno prišla do Gradu. Obstala sva pod nekaj deset metrov visokimi skalnimi stenami, ki so kot čok zrasle pred nama. Kar nekaj časa sva potrebovala, da sva našla primeren žleb, po katerem sva splezala na izvrstno naravno utrjen zaključek. Izjemna lokacija je zaradi svoje izpostavljenosti in težke dostopnosti v davni preteklosti verjetno služila kot pribežališče tukajšnjim prebivalcem. Z Gradu je svet pod Grmečem kot na dlani. Pozorno sem pregledal plato na vrhu, a nikjer nisem naletel na sledi človekove prisotnosti.

In kje je jama? Spustila sva se na zahodno stran ostenja in že od daleč je bil dobro viden večji spodmol pod "grajskim obzidjem". Zapodila sva se do vhoda in razočarana obstala v poltemi, kjer se je jama končala in začela bajka o zakleti deklici in zakladu.